

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

2011/2307(INI)

19.12.2011

RAPORTI PROJEKT

Meie elukindlustus, meie looduskapital: ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020
(2011/2307(INI))

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Raportöör: Gerben-Jan Gerbrandy

PR_INI

SISU

	Page
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI PROJEKT	3
SELETUSKIRI.....	7

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI PROJEKT

Meie elukindlustus, meie looduskapital: ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020 (2011/2307(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „Meie elukindlustus, meie looduskapital: ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020” (COM(2011) 0244),
 - võttes arvesse 21. juuni 2011. aasta keskkonnanõukogu järeldusi „ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020” kohta,
 - võttes arvesse visiooni 2050. aastaks ja 2020. aasta üldeesmärki, mille ELi riigi- ja valitsusjuhid 2010. aasta märtsis vastu võtsid,
 - võttes arvesse ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 10. konverentsi (COP 10) tulemust, eelkõige strateegilist kava aastateks 2011–2020 ja Aichi eesmäärke, geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ning nende kasutamisest saadava tulu õiglast ja võrdset jaotamist käsitlevat Nagoya protokollit ning bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks vajalike vahendite leidmise strateegiat,
 - võttes arvesse ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse majanduslikke aspekte käsitlevat uuringut (TEEB) (<http://www.teebweb.org>),
 - võttes arvesse, et ÜRO on kuulutanud aastad 2010–2020 bioloogilise mitmekesisuse aastakümneks,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, regionaalarengu komisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni ning kalanduskomisjoni arvamusi (A7-0000/2011),
- A. arvestades, et ELil ei õnnestunud täita 2010. aasta bioloogilise mitmekesisuse eesmärki;
- B. arvestades, et bioloogiline mitmekesisus on inimelu olemasoluks ja ühiskondade heaoluks oluline nii otseselt kui ka kaudselt sellega seotud ökosüsteemi teenuste kaudu;
- C. arvestades, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemine vähendab meie SKP-d praegu 3 % aastas;

Üldised tähelepanekud

1. mõistab hukka asjaolu, et ELil ei õnnestunud täita 2010. aasta bioloogilise mitmekesisuse eesmärki;
2. tervitab ja toetab ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiat aastaks 2020, sealhulgas selle

eesmärke ja meetmeid; on siiski arvamisel, et mõningaid meetmeid tuleks tugevdada;

3. rõhutab tungivat vajadust tegutseda ja vajadust seada bioloogiline mitmekesisus olulisemaks poliitiliseks prioriteediks, et täita ELi 2020. aasta üldeesmärk bioloogilise mitmekesisuse valdkonnas ja ülemaailmsed kohustused seoses bioloogilise mitmekesisusega; rõhutab, et piisavate ressursside ja poliitilise tahte olemasolul on olemas vahendid, millega bioloogilise mitmekesisuse vähenemine peatada;

Eesmärgid – Bioloogilise mitmekesisuse süvalaiendamine ELi kõikidesse poliitikavaldkondadesse

4. peab väga tähtsaks, et bioloogilise mitmekesisuse kaitse saaks ELi kõikide poliitikavaldkondade osaks;
5. rõhutab, et bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kaitse, väärtustamine ja taastamine on oluline, et täita ELi ressursitõhususe eesmärke;

Looduse kaitsmine ja taastamine

6. rõhutab, et on vaja peatada kõigi ELi loodusvaldkonna õigusaktidega reguleeritud liikide ja elupaikade seisundi halvenemine ning parandada seda oluliselt ja mõõdetavalt; rõhutab, et see peaks toimuma elupaigadirektiivi artiklis 1 määratletud kaitsetaseme vähemalt ühe näitaja parandamise vormis, ilma et see kahjustaks teisi näitajaid;
7. nõuab tungivalt, et liikmesriigid esitaksid lõplikult ettepanekud Natura 2000 alade kohta 2012. aastaks; peab väga kahetsusväärseks merealade kohta käivate ettepanekutega viivitamist;
8. kutsub liikmesriike üles seadma kõigi Natura 2000 alade majandamiskavade või samaväärsete vahendite väljatöötamise tähtajaks 2015. aasta;
9. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama Natura 2000 alade piisav rahastamine; kutsub liikmesriike eelkõige üles töötama välja siduvaid siseriiklikke õigusakte, millega määratletakse esmatähtsad kaitsemeetmed ja nendega seonduvad kavandatud rahastamisallikad (nii ELi fondidest kui ka liikmesriikide oma eelarvetest);

Säilitada ja parandada ökosüsteeme ja nende teenuseid

10. märgib bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni nõuet taastada 2020. aastaks 15 % kahjustatud ökosüsteemidest; leiab siiski, et see on minimaalne ja et ELil peaks olema oma kaugeleulatavam eesmärk ja pikaajalisem visioon; kutsub seetõttu ELi üles seadma oma eesmärgiks taastada 2020. aastaks 30 % kahjustatud ökosüsteemidest ning nõuab tungivalt, et komisjon määratleks selgelt mõiste „kahjustatud ökosüsteemid” ja määraks aluse, mille põhjal edu mõõta;
11. nõuab tungivalt, et komisjon võtaks hiljemalt 2012. aastaks vastu keskkonnasõbraliku infrastruktuuri eristrateegia, mille peamine eesmärk on bioloogilise mitmekesisuse kaitse;
12. nõuab tungivalt, et komisjon töötaks olulise prioriteedina välja summaarse vähenemise vastase algatuse, toetudes ka ettevõtluse ja bioloogilise mitmekesisuse tasakaalustamise

programmile;

Põllumajandus

13. tuletab meelde, et rohkem kui poolt Euroopa territooriumist haldavad põllumajandustootjad ja et ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) rahastamine on ELi eelarve suurim osa; rõhutab, et ÜPP on bioloogilise mitmekesisuse jaoks väga oluline tööriist; nõuab seega ÜPP tugevat ümberorienteerumist avalike hüvede pakkumisele;
14. kutsub üles muutma esimest sammast keskkonnasõbralikumaks, selleks et muuta põllumajandustootjate sissetulekutoetus seaduslikuks, tagades bioloogilise mitmekesisuse kaitse laiemal põllumajandusmaastikul, parandades seotust ning kohanedes kliimamuutustest tingitud mõjudega; tervitab komisjoni ettepanekut ÜPP reformiks, millega võimaldatakse ÜPP keskkonnasõbralikumaks muutmine, eraldades 30 % esimese samba maksetest pakatile, mis koosneb peamistest põllumajandusettevõtte tasandil kasutatavatest väärtuslikest headest tavadest ning mis peaks hõlmama külvikordi ja mitmekesistamist, püsikarjamaid ja minimaalset ökoloogilise kasutuseesmärgiga maa-ala; on siiski seisukohal, et minimaalne ökoloogilise kasutuseesmärgiga maa-ala peaks olema 10 % põllumaast, mitte komisjoni pakutud 7 %;
15. kutsub üles toetama kõiki ÜPP makseid vastupidavate nõuetele vastavuse reeglitega, hõlmates veepoliitika raamdirektiivi, pestitsiidide alaseid õigusakte ning linnukaitse direktiivi ja elupaikade direktiivi;
16. kutsub üles tugevdama teist sammast ning suunama seda märgatavalt enam keskkonnale ja suurendama selle põllumajanduslike keskkonnameetmete tõhusust, sealhulgas keskkonnameetmete minimaalsete kohustuslike kulude kaudu;
17. nõuab, et komisjon ja liikmesriigid kasutaksid ära maa kasutamatajätmist Euroopa eri piirkondades, et taastada suurteil maastikualadel põlisloodus, pakkudes uusi sotsiaalmajanduslikke võimalusi maaelu arenguks ja kaitses samas Euroopa bioloogilist mitmekesisust;

Kalandus

18. tervitab komisjoni ettepanekuid viia läbi ühise kalanduspoliitika reform, mis peaks tagama ökosüsteemi arvestava lähenemisviisi rakendamise ja uuendatud teadusinfo kohaldamise, mis on kõigi kaubanduslikul eesmärgil püütavate kalaliikide pikaajaliste majandamiskavade aluseks; rõhutab, et ainult säästev kalapüük tagab kalandussektori tuleviku;
19. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd eesmärgiga rajada Euroopa rannavalve, et tugevdada ühist järelevalve- ja kontrollisuutlikkust ning tagada selle täitmine;
20. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama jõupingutusi tagamaks, et püük jääb 2015. aastaks allapoole maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemeid, ja lisama maksimaalse jätkusuutliku saagikuse määratlusse ökoloogilisi kaalutlusi;

21. rõhutab, et eesmärk kaotada kaitse all olevate mittediitliikide vette tagasi laskmine ja kaaspüük tuleb lisada ühisesse kalanduspoliitikasse ja kiiresti ellu viia;

Sissetungivad võõrliigid

22. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et võetavad meetmed takistaksid nii uute võõrliikide sissetungi ELi kui ka olemasolevate sissetunginud võõrliikide leviku uutesse piirkondadesse;

23. kutsub komisjoni üles koostama 2012. aastal õigusakti ettepanekut, milles võetakse sissetungivate võõrliikide probleemi suhtes terviklik lähenemisviis;

Rahvusvaheline mõõde

24. innustab komisjoni esitama õigusakte Nagoya protokollide rakendamiseks, nii et liit saaks protokollide võimalikult ruttu ratifitseerida;

Rahastamine

25. palub komisjonil ja liikmesriikidel teha kindlaks kõik olemasolevad keskkonnakahjulikud toetused ja palub komisjonil avaldada 2012. aasta lõpuks tegevuskava selliste toetuste järkjärguliseks lõpetamiseks 2020. aastaks Nagoya kohustuste kohaselt;

26. rõhutab, kui tähtis on anda nii ELi kui ka rahvusvahelisel tasandil rahalist toetust kõigist võimalikest allikatest ja töötada välja uuenduslikud rahastamismehhanismid, et tagada bioloogilise mitmekesisuse piisav toetamine;

27. rõhutab vajadust tagada, et järgmises mitmeaastasest finantsraamistikus (2014–2020) toetataks bioloogilise mitmekesisuse strateegias sätestatud kuue eesmärgi täitmist;

28. Natura 2000 võrgustiku piisava rahastamise kindlustamiseks kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama aastas vähemalt 5,8 miljardi euro eraldamise ELi ja liikmesriikide rahalistest vahenditest; lisaks sellele palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et e ÜPP vahenditest, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist, tõukefondidest ja LIFE+ fondist oleks kättesaadavad piisavad rahalised vahendid;

o
o o

29. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Rahvusvahelisel bioloogilise mitmekesisuse aastal (2010) kuulsime kogu maailma poliitikutelt kõige ilusamaid kinnitusi bioloogilise mitmekesisuse ülisuure tähtsuse kohta ja selle kohta, kui oluline roll sel inimkonnale on. Samal ajal aga ebaõnnestus ELi strateegia bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamiseks 2010. aastaks täielikult. Samal ajal hävisid liigid 100 kuni 1000 korda kiiremini kui looduslikult. Samal ajal ebaõnnestusid kõik püüdlused saavutada kliimamuutuse vastase võitluse meetmete osas kokkulepet.

Mingil põhjusel ei ole ilusatest sõnadest bioloogilise mitmekesisuse olulisuse kohta kindlate poliitiliste meetmeteni jõutud. Statistika kõneleb aga enda eest. 60 % maailma ökosüsteemidest on kahjustatud või neid ei kasutata säästvalt (FAO, 2010), 90 % meie kalavarudest on ülepüütud ja 25 % kogu Euroopa liikidest ohustab hävimine. ÜRO ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse majanduslikke aspekte käsitleva uuringu (TEEB, 2010) kohaselt kaotame bioloogilise mitmekesisuse vähenemise tõttu 3 % oma aastasest SKP-st. Tegevusetusest tulenevad kulud on mitu korda suuremad kui investeeringud, mida me praegu vajame. Vajadus kiireloomuliste meetmete järele tundub olevat selge.

ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020 annab meile võimaluse võtta vajalikud meetmed, et kindlustada järgmistele põlvkondadele looduse säilimine ja ökosüsteemi teenused. Vajame vaid poliitilist veendumust, julgust ja pühendumust, et uut ebaõnnestumist vältida.

Peamine väljakutse on kaasata bioloogilise mitmekesisuse teema kõigisse muudesse poliitikavaldkondadesse. Ajastus on õige. Praegu vaadatakse läbi kõiki Euroopa peamisi poliitikasuundi. Koostatakse õigusaktid ühisest põllumajanduspoliitikast, ühtekuuluvuspoliitikast, ühisest kalanduspoliitikast ning energia, transpordi ja ressursitõhususe tegevuskavadest. Nüüd on aeg näidata, et ilusad sõnad bioloogilise mitmekesisuse kohta ei jää vaid sõnadeks ja kajastuvad konkreetsetes poliitilistes meetmetes.

Bioloogilise mitmekesisuse rahastamine

Rahastamine tulevikus on väga oluline. On selge, et ainult avaliku sektori rahalistest vahenditest ei piisa, et peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine. Sellest hoolimata tuleb järgmises mitmeaastas finantsraamistikus teha kättesaadavaks piisavad rahalised vahendid. Bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste väärtus tuleb kaasata meie majandusse. Ainult nii kajastuvad nende kulud ja hüved tootehindades. Seetõttu peavad liikmesriigid kaasama looduskapitali oma rahvamajanduse arvepidamisse. Samas peame koostöös äriühingutega töötama välja uuenduslikud rahastamisvahendid, nt roheline arengu mehhanism.

Lisaks peame muutma oma mõtteviisi. Me ei tohiks piiritleda loodust teatud kindlaksmääratud aladega, vaid peame püüdma arvestada seda igal pool, kiirteede ja raudteede ääres, linnades, tööstusaladel jne.

Rakendamine

Bioloogilise mitmekesisuse jaoks on oluline ka keskkonnapoliitika range ja kiire tervikuna

rakendamine. Kliimamuutus ning õhu, mulla ja vee kvaliteet mõjutavad bioloogilist mitmekesisust oluliselt. Sama kehtib Natura 2000 võrgustiku ning linnukaitse direktiivi ja elupaikade direktiivi kohta. Mereelu valdkonnas on miinimumnõue ühine kalanduspoliitika, mis tugineb vähemalt maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamisele, ja karmimad jõustamise meetmed.

Rahvusvaheline mõõde

Euroopa mõjutab oluliselt ka muu maailma bioloogilist mitmekesisust. Meie jalajälg on tohutu. Kasutatava puidu, tarbitava nafta, söödava toidu ja kantavate rõivaste tõttu oleme suurel määral vastutavad kogu maailma bioloogilise mitmekesisuse vähenemise eest. Seda jalajälge tuleb vähendada ning seetõttu peame töötama välja täiendavad vahendid oma jalajälje mõõtmiseks.

Rahvusvahelisel tasandil peaks EL jätkama oma mõjuvõimsat rolli, kõneledes ühel häälel.

Lõppsõna

ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegias aastani 2020 seatud eesmärgid on võimalik täita. Vajame vaid seda, et poliitilisest toetusest, mida paljud maailmaliidrid bioloogilise mitmekesisuse teema suhtes avaldanud on, saaksid konkreetsed poliitikameetmed. „Maailmas on piisavalt inimese vajaduste jaoks, kuid mitte inimese ahnuse jaoks”. – Mahatma Gandhi